

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Direitos negados, patrimônios roubados: desafios para a proteção dos conhecimentos tradicionais, recursos genéticos e das expressões culturais tradicionais dos povos indígenas no cenário internacional

Belfort, L.F.I.

Citation

Belfort, L. F. I. (2023, November 14). *Direitos negados, patrimônios roubados: desafios para a proteção dos conhecimentos tradicionais, recursos genéticos e das expressões culturais tradicionais dos povos indígenas no cenário internacional*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3656881>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3656881>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

KANHGÁG VĨ KI RÁ SĨ

Notorano to vênhrá tag tóg tỹ ù nirenhto tỹ ti mỹ nenh ên, kar ver ti ki ti tỹ nénũ há ên péju to rán kỹ nĩ: Ne tỹ hěrej mũ ù tỹ ẽg si tỹ nénũ kinhra ên, nẽn kãmĩ ẽg vênhkagta kinhra ên ti, mré ẽg nénũ sĩnvĩ kar han han ge mũ tag ti, ẽg tỹ kanhgág kar ti, ẽg ẽmã mág tỹ Mragir pãte ẽmã mág ù ag mĩ (“DENIED RIGHTS, STOLEN HERITAGE: Ne tỹ hěrej mũ ù tỹ ẽg si tỹ nénũ kinhra ên, nẽn kãmĩ ẽg vênhkagta kinhra ên ti, mré ẽg nénũ sĩnvĩ kar han han ge mũ tag ti, ẽg tỹ kanhgág kar ti, ẽg ẽmã mág tỹ Mragir pãte ẽmã mág ù ag mĩ”) kỹ vênhrá tag tóg kanhgág ag nirenhto to vênh kanhrăn jé ke nĩ, ẽg ẽmã tỹ Mragir kãki kanhgág ag nỹtĩ ag to, ùn si ag nénũ kinhra ên to, ag nénũ kinhra kar ên to, mré ag nẽn kãmĩ vênhkagta kinhra ên to, nénũ sĩnvĩ han han ge mũ kar to ke gé Organização das Nações Unidas ag to jykrén kỹ nỹtĩn mĩ. Hãra kanhgág ag to vênh rãnrãj mág tag han jé kanhgág ag ki jẽmẽj ke nỹtĩ, ag tỹ vėsóki to jykrén kỹ han han jé ke gé han ge ên ti, jagmré ag nén krăn ge ên to vãmén kỹ hã krăn jé, kar ag ẽkré ên tỹ ag mỹ vênh en há han jé ke gé, kỹ ag komẽrhã ag ẽkré kirĩr kinhrãg mũ sir jag mré. Věsỹ ẽg pi nirenhto ja nỹtĩg nĩ ha mẽ, fóg ag tỹ ẽg ki ẽg tỹ nénũ pigjun jé ag tóg ẽg to ag pi nirenhto nỹtĩ ke jafã nĩgtĩ ag tỹ ẽg ga gé jé ẽg nĩgã, kỹ ùri tóg hã ri ke tĩ, ag tỹ ẽg nĩgã vyn ja tũ ên péju sór vế sir, ẽg nénũ kinhra ên ti, ẽg han kinhra ên ti, ẽg vênhkagta to ke gé. Ẽg tỹ to jykrén kỹ vėsỹ tóg ge kãtĩ, hãra kanhgág ag tóg vėsãn kỹ ẽg tỹ vėsóki ẽg tỹ nénũ han han sór vế ke kãmũ, kỹ kuar tá ẽmã má gag tóg ẽg jagfy ẽg nirenhto tỹ pépé mĩ ránrán ja nĩ sir, hãra academia ag pi ẽg kanhró tag rekojese ke tĩ, vé ag tóg nénũ ke tũ ên kri fi kỹ vėsỹ kanhgág nirenhto kunũ jé lei han han ja ên hã mĩ mũ nĩ ver, pi tỹ ag tũ nĩ ha ke ag tóg mũ ẽg kanhró to, ẽg nẽn kãmĩ vênhkagta kinhra ên mréhã, ẽg nénũ sĩnvĩ kar han han ge mũ ên ti ke gé. Kỹ vênhrá tag tóg vó ge pi jé ke mũ sir, ag nénũ han han mũ kar tag kato sir. Vênhrá tag tóg fóg ag mỹ kanhgág ag nirenhto tỹ jatunmỹ ag mỹ tovãnh tĩ ùri, ag mỹ kanhgág ag nirenhto tỹ ag mỹ nenh tĩ, tag ve vén sór tóg mũ, kar pãte nénũ tỹ ke nỹ ên to rán jé sir. Kỹ vếg mỹr fóg ag tóg ver ùri kanhgág ag tỹ nénũ

pigjug mũ nĩ, hãra ken jé ũn ěg ki pigju sór mũ ag tóg tar nỹtĩ, e ag tóg nỹtĩ gé, kar ag tóg jĕnkamo mág tavĩ nỹtĩ gé, kỹ ag tóg kanhgág ag mỹ tovãj vãnħ nỹtĩ ag tỹ vĕsũn sór kỹ kanhgág ag tũ tỹ, vĕsỹ ken hã rike tavĩ ver. Hãra Comitê Intergovernamental sobre Propriedade Intelectual e Conhecimento Tradicional, Recursos Genéticos e Folclore da Organização Mundial da Propriedade Intelectual tóg nĕnũ 'ũ tỹ tãtã vin kỹ tag tavĩ hã vég mũ nĩ, toa g pesquisa han han mũ sir. Kỹ vĕnhřá tag tóg kanhgág ag tũ pĕ vĕ ke mũ, ũ pi ag tỹ nĕnũ vóg mãn ke nĩ, ag hã tóg kinhra nỹtĩ ag tỹ nĕnũ to ke mũ, ag tũ pĕ vĕ ke mũ, kỹ kanhgág ag jagfy instrumentos internacionais han han sór fóg ag tỹ kanhgág ag tỹ nĕnũ vóg mãn tũ nĩ jé sir, kanhgág ag nĕn kinhra ti, ag nĕn ũ sĩnvĩ han han kar ke gé, ěg vĕnhkagta kinhra péjug tũ nĩn jé gé, tag hã to ěg ěkrén vén ge nỹtĩ: Ũ nỹ kanhgág ag tũ pĕ kirĩr kỹ to nĕnũ vej mũ jo, mỹ kuar tá krỹg mũ ag ěg jagfy pépé han han kỹ, ke tũ nĩ ke mỹr ũ tóg gera ěn tũn vóg sór mũ, bancos de dados ke mũ ěn tóg tỹ ũn há tavĩ nĩ ěg jagfy. Vĕnhřá tag tóg kanhgág kar ag vég mũ, ěg pi jagnĕ rike kar nỹtĩ, ěg jamã ti ke gé tỹ ũ ag nỹtĩ gé vȳrmỹ kanhgág kar to pesquisa han han ge nĩ, ũn nirenhto tũ tỹ ěg kar tũ vóg tũ nĩn jé. Kỹ kanhgág ag tỹ Nações Unidas kãtã ěg jagfy nỹtĩ ag tóg tag to vĕsãnsãn nỹtĩ, kir ũ kanhgág ag jĕmĕg mĕ ag tỹne vóg hĕ ke ag tóg mũ, kanhgág ag tóg vĕsóki ag tỹ nĕnũ ve sór mũ, ag hã tóg kinhra nỹtĩ ag tũ to.